

Brusel 11. července 2023
(OR. en)

11498/23

Interinstitucionální spis:
2023/0144(COD)

CODEC 1295
POLCOM 149
COEST 413
PE 83

INFORMATIVNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro moldavské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé – výsledek prvního čtení v Evropském parlamentu (Štrasburk, 11. až 13. července 2023)

I. ÚVOD

Dne 14. června 2023 Výbor stálých zástupců potvrdil, že pokud by Evropský parlament schválil výše uvedený návrh Komise beze změn, Rada by postoj Evropského parlamentu schválila.

Dne 11. července 2023 předložila zpravodajka Markéta GREGOROVÁ (Zelení/ESA, CZ) jménem Výboru pro mezinárodní obchod (INTA) zprávu s cílem převzít výše uvedený návrh Komise.

II. HLASOVÁNÍ

Parlament dne 11. července 2023 přijal návrh Komise jako postoj v prvním čtení. Tento postoj je obsažen v jeho legislativním usnesení.

Rada by proto měla být s to postoj Evropského parlamentu ve znění uvedeném v příloze této poznámky schválit, a ukončit tak v obou orgánech první čtení.

Legislativní akt by poté byl přijat ve znění, které odpovídá postoji Evropského parlamentu.

P9_TA(2023)0252

Dočasná opatření pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro moldavské produkty podle Dohody o přidružení EU a Euratom–Moldavsko

Legislativní usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. července 2023 o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro moldavské produkty podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé (COM(2023)0245 – C9-0166/2023 – 2023/0144(COD))

(Řádný legislativní postup: první čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Evropskému parlamentu a Radě (COM(2023)0245),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a čl. 207 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu se kterými Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C9-0166/2023),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na to, že se zástupce Rady dopisem ze dne 14. června 2023 zavázal schválit tento postoj podle čl. 294 odst. 4 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na článek 59 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod (A9-0219/2023),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc znovu postoupila Parlamentu, jestliže svůj návrh nahradí jiným textem, podstatně jej změní nebo má v úmyslu jej podstatně změnit;
 3. pověřuje svou předsedkyni, aby předala postoj Parlamentu Radě a Komisi, jakož i vnitrostátním parlamentům.

P9_TC1-COD(2023)0144

Postoj Evropského parlamentu přijatý v prvním čtení dne 11. července 2023 k přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/...o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty z Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 207 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po postoupení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem¹,

¹ Postoj Evropského parlamentu ze dne 11. července 2023.

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé² (dále jen „dohoda o přidružení“) tvoří základ vztahů mezi Unií a Moldavskou republikou. V souladu s rozhodnutím Rady 2014/492/EU³ byla hlava V dohody o přidružení, která se týká obchodu a obchodních záležitostí, prozatímně prováděna ode dne 1. září 2014 a po ratifikaci všemi členskými státy vstoupila v platnost dnem 1. července 2016.
- (2) Strany dohody o přidružení (dále jen „strany“) v ní vyjádřily své přání ambiciózním a inovativním způsobem posílit a rozšířit vzájemné vztahy, usnadnit postupnou hospodářskou integraci a dosáhnout jí, v souladu s právy a povinnostmi vyplývajícími z jejich členství ve Světové obchodní organizaci.

² Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 4.

³ Rozhodnutí Rady 2014/492/EU ze dne 16. června 2014 o podpisu jménem Evropské unie a prozatímním provádění Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na jedné straně a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 260, 30.8.2014, s. 1).

- (3) Článek 143 dohody o přidružení stanoví postupné vytvoření oblasti volného obchodu mezi stranami v souladu s článkem XXIV Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT 1994“). Za tímto účelem článek 147 dohody o přidružení stanoví postupné odstraňování cel v souladu se sazebníky, jež jsou obsaženy v příloze XV dohody o přidružení, a umožňuje toto odstraňování urychlit a rozšířit.
- (4) Útočná válka Ruska proti Ukrajině, která probíhá od 24. února 2022, má velmi nepříznivý dopad na schopnost Moldavské republiky obchodovat se zbytkem světa, zejména proto, že vývoz z Moldavské republiky závisí na tranzitu přes ukrajinské území a na využívání ukrajinské infrastruktury, která je nyní z velké části nedostupná. Za těchto kritických okolností a za účelem zmírnění negativních dopadů útočné války Ruska proti Ukrajině na hospodářství Moldavské republiky je nezbytné urychlit rozvoj užších hospodářských vztahů mezi Unií a Moldavskou republikou a poskytnout hospodářství Moldavské republiky rychlou podporu. V souladu s urychlením odstraňování cel na obchod mezi Unií a Moldavskou republikou je proto nezbytné a vhodné nadále stimulovat obchodní toky a udělit koncese v podobě opatření pro liberalizaci obchodu pro všechny produkty.

- (5) Podle čl. 21 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii má Unie zajistit soudržnost mezi jednotlivými oblastmi své vnější činnosti. Podle čl. 207 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie má být společná obchodní politika prováděna v rámci zásad a cílů vnější činnosti Unie.
- (6) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1279⁴ se použije do dne 24. července 2023.
- (7) Opatření pro liberalizaci obchodu stanovená tímto nařízením by měla mít tuto podobu: i) pozastavení používání systému vstupní ceny u ovoce a zeleniny a ii) pozastavení veškerých celních kvót a dovozních cel. Prostřednictvím těchto opatření Unie prohloubí hospodářskou integraci mezi Moldavskou republikou a Unii a dočasně Moldavské republice a hospodářským subjektům postiženým útočnou válkou Ruska proti Ukrajině poskytne vhodnou hospodářskou podporu.

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/1279 ze dne 18. července 2022 o dočasných opatřeních pro liberalizaci obchodu, která doplňují obchodní koncese použitelné pro produkty Moldavské republiky podle Dohody o přidružení mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii a jejich členskými státy na straně jedné a Moldavskou republikou na straně druhé (Úř. věst. L 195, 22.7.2022, s. 6).

- (8) S cílem předcházet podvodům by nárok na opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením měl být podmíněn tím, že Moldavská republika bude dodržovat veškeré příslušné podmínky pro získání výhod plynoucích z dohody o přidružení, včetně pravidel původu dotčených produktů a souvisejících postupů, a že Moldavská republika naváže úzkou správní spolupráci s Unií podle dohody o přidružení.
- (9) Moldavská republika by se měla zdržet zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně stávajících cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli jiných omezení, není-li to zjevně ospravedlněno v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině. Pokud Moldavská republika některou z těchto podmínek nedodrží, měla by být Komise zmocněna dočasně pozastavit některá nebo všechna opatření pro liberalizaci obchodu zavedená tímto nařízením.

- (10) Článek 2 dohody o přidružení stanoví, že jejími základními prvky jsou mimo jiné dodržování demokratických zásad, lidských práv a základních svobod, jakož i boj proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů. Podle téhož článku se strany zavazují zejména k těmto obecným zásadám: respektování zásad právního státu a řádné správy věcí veřejných, boji proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu a dodržování zásad udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu. Je vhodné zavést možnost dočasného pozastavení opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení, pokud Moldavská republika nebude dodržovat uvedené základní prvky nebo obecné zásady.

- (11) Za účelem zajištění jednotných podmínek k provedení tohoto nařízení by měly být Komisi svěřeny prováděcí pravomoci k dočasnému pozastavení opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení, pokud jsou dovozem podle tohoto nařízení nepříznivě ovlivněni unijní producenti obdobných nebo přímo si konkurujících produktů. Tyto pravomoci by měly být prováděny v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011⁵.
- (12) S výhradou tříměsíčního posouzení provedeného Komisí na základě průběžného sledování dopadu tohoto nařízení a zahájeného buď na řádně odůvodněnou žádost členského státu, nebo z vlastního podnětu Komise, je nezbytné stanovit možnost znovuzavedení cel, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, na dovoz jakýchkoli produktů, na které se vztahuje toto nařízení a které nepříznivě ovlivňují trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty.
- (13) Výroční zpráva Komise o provádění prohloubené a komplexní dohody o volném obchodu, která je nedílnou součástí dohody o přidružení, by měla zahrnovat podrobné hodnocení týkající se provádění opatření pro liberalizaci obchodu zavedených tímto nařízením.

⁵ Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí (Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (14) S ohledem na hospodářskou situaci v Moldavské republice a konec použitelnosti nařízení (EU) 2022/1279 dne 24. července 2023 by toto nařízení mělo z důvodu naléhavosti vstoupit v platnost dne 25. července 2023.

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Opatření pro liberalizaci obchodu

Zavádějí se tato opatření pro liberalizaci obchodu:

- a) pozastavují se všechny celní kvóty stanovené podle přílohy XV-A dohody o přidružení a u produktů, na které se tyto kvóty vztahují, se povoluje bezcelní dovoz z Moldavské republiky do Unie;
- b) pozastavuje se používání systému vstupní ceny na produkty, na které se uvedený systém vztahuje podle přílohy XV-B dohody o přidružení; na dovoz těchto produktů se nepoužijí žádná cla.

Článek 2

Podmínky nároku na opatření pro liberalizaci obchodu

Na opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v článku 1 se vztahují tyto podmínky:

- a) Moldavská republika dodržuje pravidla původu produktů a související postupy stanovené v dohodě o přidružení;

- b) Moldavská republika se zdrží zavádění nových cel nebo poplatků s rovnocenným účinkem a nových množstevních omezení nebo opatření s rovnocenným účinkem na dovoz pocházející z Unie, zvyšování úrovně platných cel nebo poplatků a zavádění jakýchkoli dalších omezení, včetně diskriminačních vnitřních správních opatření, není-li to zjevně ospravedlněno v souvislosti s útočnou válkou Ruska proti Ukrajině a
- c) Moldavská republika dodržuje demokratické zásady, lidská práva a základní svobody, bojuje proti šíření zbraní hromadného ničení, souvisejících materiálů a jejich nosičů, respektuje zásady právního státu a řádné správy věcí veřejných, bojuje proti korupci, organizované i jiné trestné činnosti, a to i nadnárodního charakteru, a terorismu a dodržuje zásady udržitelného rozvoje a účinného multilateralismu, jak je stanoveno v člancích 2, 9 a 16 dohody o přidružení.

Článek 3

Dočasné pozastavení opatření

1. Pokud Komise shledá, že existují dostatečné důkazy o tom, že Moldavská republika podmínky stanovené v článku 2 nedodrží, může prostřednictvím prováděcího aktu úplně nebo částečně pozastavit opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto nařízení. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.
2. Požádá-li členský stát Komisi, aby pozastavila některá opatření pro liberalizaci obchodu stanovená v tomto nařízení z toho důvodu, že Moldavská republika nedodrží podmínky stanovené v čl. 2 písm. b), předloží Komisi do čtyř měsíců od této žádosti odůvodněné stanovisko, zda je tvrzení členského státu o nedodržování podmínek opodstatněné. Dospěje-li Komise k závěru, že tvrzení je opodstatněné, zahájí postup uvedený v odstavci 1 tohoto článku.

Článek 4

Zrychlené ochranné opatření

1. Pokud je produkt pocházející z Moldavské republiky dovážen za podmínek, které nepříznivě ovlivňují trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty, může Komise přijetím prováděcího aktu na dovoz tohoto produktu kdykoli znovu zavést cla, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení. Tento prováděcí akt se přijme přezkumným postupem podle čl. 5 odst. 3.

Cl, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, mohou být znovu zavedena na dobu nezbytnou k vyrovnání nepříznivých účinků na trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty.

2. Komise průběžně sleduje dopad tohoto nařízení s přihlédnutím k informacím o vývozu, dovozu, cenách na trhu Unie a produkci v Unii produktů, na které se vztahují opatření pro liberalizaci obchodu podle čl. 1 písm. a).

O výsledcích tohoto průběžného sledování informuje Komise členské státy každé dva měsíce, počínaje dnem vstupu tohoto nařízení v platnost.

3. Komise provede posouzení situace na trhu Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty s cílem znovu zavést cla. Toto posouzení se zahájí:

- a) na řádně odůvodněnou žádost členského státu obsahující dostatečné důkazy *prima facie*, které má tento členský stát přiměřeně k dispozici podle odstavce 4, o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh Unie, jak je uvedeno v odstavci 1, nebo
- b) z vlastního podnětu, pokud je Komisi zřejmé, že existují dostatečné důkazy *prima facie* o dovozu nepříznivě ovlivňujícím trh Unie, jak je uvedeno v odstavci 1.

Posouzení uvedené v prvním pododstavci musí být ukončeno do tří měsíců od svého zahájení.

4. Při provádění posouzení podle odstavce 3 přihlíží Komise k veškerému relevantnímu vývoji na trhu, včetně dopadu dotčeného dovozu na situaci na trhu Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty. Toto posouzení zahrne mimo jiné tyto faktory:

- a) tempo a rozsah nárůstu dovozu dotčeného produktu z Moldavské republiky v absolutních a relativních číslech a
- b) dopad dotčeného dovozu na výrobu a ceny v Unii, s přihlédnutím k vývoji dovozu z jiných zdrojů.

Tento seznam není vyčerpávající a lze zohlednit i další relevantní faktory.

5. Pokud se Komise na základě posouzení uvedeného v odstavci 3 domnívá, že trh Unie s obdobnými nebo přímo si konkurujícími produkty byl nepříznivě ovlivněn, a má v úmyslu cla znovu zavést, zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* oznámení o znovuzavedení cel, která by jinak byla použitelná podle dohody o přidružení, na dovoz tohoto produktu. Toto oznámení musí obsahovat shrnutí hlavních výsledků posouzení a stanovit lhůtu, v níž mohou zúčastněné strany písemně předložit svá stanoviska. Tato lhůta nesmí být delší než deset dnů ode dne zveřejnění oznámení.
6. Vyžadují-li mimořádné okolnosti okamžité jednání, může Komise bez použití postupu podle odstavce 5 a poté, co informuje Výbor pro ochranná opatření zřízený čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478⁶, přijmout jakákoli preventivní opatření, jež považuje za nezbytná.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/478 ze dne 11. března 2015 o společných pravidlech dovozu (Úř. věst. L 83, 27.3.2015, s. 16).

Článek 5

Postup projednávání ve výboru

1. S ohledem na čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení je Komisi nápomocen Výbor pro celní kodex zřízený čl. 285 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013⁷. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
2. S ohledem na čl. 4 odst. 1 tohoto nařízení je Komisi nápomocen Výbor pro ochranná opatření zřízený čl. 3 odst. 1 nařízení (EU) 2015/478. Tento výbor je výborem ve smyslu nařízení (EU) č. 182/2011.
3. Odkazuje-li se na tento odstavec, použije se článek 5 nařízení (EU) č. 182/2011.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie (Úř. věst. L 269, 10.10.2013, s. 1).

Článek 6

Posuzování uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu

Do výroční zprávy Komise o provádění prohloubené a komplexní zóny volného obchodu se zahrne podrobné posouzení týkající se uplatňování opatření pro liberalizaci obchodu stanovených v tomto nařízení a, je-li to vhodné, i posouzení sociálního dopadu těchto opatření v Moldavské republice a v Unii. Informace o dovozu produktů podle čl. 1 písm. a) se zpřístupňují na internetových stránkách Komise a aktualizují se každý měsíc.

Článek 7

Vstup v platnost a použitelnost

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 25. července 2023.

Použije se do dne 24. července 2024.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V ... dne

Za Evropský parlament

Za Radu

předsedkyně

předseda nebo předsedkyně